

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

હરિયાણા રાજ્ય અને અન્ય

વિરુદ્ધ

મેસર્સ એજીએમ મેનેજમેન્ટ સર્વિસીસ લિમિટેડ

૧૫ જૂન, ૨૦૦૬

[અરિજીત પસાયત અને અલ્ટમાસ કબીર, જે. જે.]

પૂર્વવર્તી:

નિર્ણયો પર નિર્ભરતા-ધારેલા સિદ્ધાંતો:જે નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવે છે તેની વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ સાથે વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ કેવી રીતે બંધબેસે છે તે અંગે ચર્ચા કર્યા વિના અદાલતે નિર્ણયો પર આધાર રાખવો જોઈએ

નહીં-ચુકાદાને કાયદા તરીકે સમજવો જોઈએ નહીં-અદાલતોના અવલોકનોને ચુકિલડના સિદ્ધાંતો તરીકે કે તેમના સંદર્ભમાંથી બહાર કાઢવામાં આવેલી કાયદાની જોગવાઈઓ તરીકે જોવું જોઈએ નહીં-આને તે સંદર્ભમાં વાંચવું જોઈએ જેમાં તેઓ દેખાય છે.

ન્યાયિક નિવેદનો-પરિસ્થિતિની લવચીકતા, એક વધારાની અથવા અલગ હકીકત બે કેસોમાં તારણો વચ્ચે ઘણો તફાવત બનાવે છે-નિર્ણય પર આંધળો આધાર રાખીને કેસોનો નિકાલ કરવો અયોગ્ય છે.

પ્રતિવાદી-કંપનીએ રિટ પિટિશન દાખલ કરી. ઉચ્ચ અદાલતે રમેશ ચંદ અને અન્યો વિરુદ્ધ દિ રજિસ્ટ્રાર-કમ-ડેપ્યુટી કમિશનર, જુદ અને અન્યો (સી ડબલ્યુ પી નંબર ૧૪૩૬૦/૨૦૦૫) કેસમાં અગાઉના ચુકાદામાં ઉચ્ચ અદાલતના આદેશ પર આધાર રાખીને અમુક નિર્દેશો જારી કરતી રિટ અરજીનો નિકાલ કર્યો હતો. તેથી, વર્તમાન અપીલ.

અપીલકર્તા-રાજ્યએ દલીલ કરી હતી કે ઉચ્ચ અદાલતે એ સૂચવ્યું નથી કે તેના દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયની પ્રતિવાદી નંબર ૧ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વિવાદ સાથે કેવી રીતે કોઈ સુસંગતતા છે; અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો જે આદેશ જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો તે વેચાણ

દસ્તાવેજની નોંધણી કરવાના ઇનકાર સાથે સંબંધિત છે, જે તાત્કાલિક કેસમાં મુદ્દો ન હતો.

આ મામલાને નવી સુનાવણી માટે હાઈકોર્ટમાં મોકલીને કોર્ટે

ઠેરવ્યુ ૧.૧.અદાલતોએ નિર્ણયની હકીકતની પરિસ્થિતિ સાથે વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ કેવી રીતે બંધ બેસે છે તેની ચર્ચા કર્યા વિના નિર્ણયો પર આધાર રાખવો જોઈએ નહીં. અદાલતોના અવલોકનોને ચુકિલડના સિદ્ધાંતો તરીકે કે કાયદાની જોગવાઈઓ તરીકે ન તો વાંચવું જોઈએ અને તે પણ તેમના સંદર્ભમાંથી બહાર કાઢવામાં આવે છે. આ અવલોકનો જે સંદર્ભમાં જણાવવામાં આવ્યા હોય તે સંદર્ભમાં વાંચવા જોઈએ. અદાલતોના ચુકાદાઓને કાયદા તરીકે ન સમજવા જોઈએ. કાયદાના શબ્દો, શબ્દસમૂહો અને જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરવા માટે, ન્યાયાધીશો માટે લાંબી ચર્ચાઓ શરૂ કરવી જરૂરી બની શકે છે પરંતુ ચર્ચા એ સમજાવવા માટે છે અને બી વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે નથી. ન્યાયાધીશો કાયદાનું અર્થઘટન કરે છે, તેઓ ચુકાદાઓનું અર્થઘટન કરતા નથી. તેઓ કાયદાના શબ્દોનું અર્થઘટન કરે છે; તેમના શબ્દોનું અર્થઘટન કાયદા તરીકે ન થવું જોઈએ.[૪૫-૭-એચ; ૪૬-એ-બી]

૧.૨.પરિસ્થિતિકીય લવચીકતા, એક વધારાની અથવા અલગ હકીકત બે કિસ્સાઓમાં તારણો વચ્ચે તફાવતની દુનિયા બનાવી શકે છે. નિર્ણય પર આંધળો આધાર રાખીને કેસોનો નિકાલ કરવો યોગ્ય નથી.[૪૬-ઈ-એફ]

લંડન ગ્રેવિંગ ડોક કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ હોર્ટન, (૧૯૫૧) એ સી ૭૩૭; હોમ ઓફિસ વિરુદ્ધ ડોર્સેટ ચાટ કંપની, [૧૯૭૦] ૨ ઓલ ઈ આર ૨૯૫ અને હેરિંગ્ટન વિરુદ્ધ બ્રિટિશ રેલવે બોર્ડ, (૧૯૭૨) ૨ ડબલ્યુ એલ આર ૫૩૭, નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૨ ઉચ્ચ અદાલતે રમેશ ચંદના કેસમાં નિર્ણયને તાત્કાલિક કેસની હકીકતો પર લાગુ કરવા અંગે દોષિત ઠેરવ્યો નથી. આમ, હાઈકોર્ટના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે.[૪૫-એફ-જી]

રમેશ ચંદ અને અન્યો વિરુદ્ધ દિ રજિસ્ટ્રાર-કમ-ડેપ્યુટી કમિશનર, જુદા અને અન્યો, સી. ડબલ્યુ. પી. નંબર ૧૪૩૬૦/૨૦૦૫ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૨૭૫૧/૨૦૦૬.

સી. ડબલ્યુ. પી. નંબર ૧૬૭/૨૦૦૬ માં સી એમ નંબર ૧૭૫૧/૨૦૦૬ (ઓ & એમ) માં ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના ૨/૨/૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ તરફથી મંજીત સિંહ, હરિકેશ સિંહ અને ટી. વી. જ્યોર્જ.

પ્રતિવાદી માટે રાજુ રામચંદ્રન, એ. કે. વશિષ્ઠ અને યશપાલ ઢીંગરા.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

અરિજીત પાસાયત, જે: રજા આપવામાં આવી છે.

હરિયાણા રાજ્ય, ડેપ્યુટી કમિશનર-કમ-કલેક્ટર, ફરીદાબાદ અને સબ-રજિસ્ટ્રાર, ફરીદાબાદ પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાની કાયદેસરતા પર સવાલ ઉઠાવે છે, જેના દ્વારા પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરાયેલ સિવિલ રિટ પિટિશન નંબર ૧૬૭/૨૦૦૬ નો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉચ્ચ અદાલતે નીચેના નિર્દેશો સાથે રિટ પિટિશનનો નિકાલ કર્યો:

"આ તબક્કે અરજદારની એકમાત્ર પ્રાર્થના એ છે કે અરજી સાથે પરિશિષ્ટ પી-૭ તરીકે જોડાયેલા આ અદાલતના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વર્તમાન બાબતનો નિકાલ કરવામાં આવે. અમે તે મુજબ પ્રતિવાદીઓને નિર્દેશ જારી કરીએ છીએ કે આ આદેશની પ્રમાણિત નકલ તેમને પૂરી પાડવામાં આવે તે તારીખથી ચાર મહિનાના સમયગાળાની અંદર જરૂરી કવાયત પૂર્ણ કરવામાં આવે.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ રજૂ કરે છે કે રમેશ ચંદ અને અન્યો વિરુદ્ધ રજિસ્ટ્રાર-કમ-ડેપ્યુટી કમિશનર, જિલ્લો અને અન્યો એટલે કે સી. ડબલ્યુ. પી. નંબર ૧૪૩૬૦/૨૦૦૫ ના અગાઉના કેસમાં હાઈકોર્ટના આદેશની પ્રતિવાદી નંબર

૧ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વિવાદ સુધી કોઈ સુસંગતતા કેવી હતી તે સૂચવ્યા વિના હાઈકોર્ટ રજૂ કરે છે. તેમના જણાવ્યા અનુસાર સીડબ્લ્યુપી નંબર ૧૪૩૬૦/૨૦૦૫ નો ચુકાદો બે આધારો પર વેચાણ ખત નોંધાવવાના ઇનકાર સાથે સંબંધિત છે. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલના જણાવ્યા અનુસાર, વર્તમાન કેસ વેચાણ દસ્તાવેજની નોંધણી કરવાના ઇનકાર સાથે સંબંધિત નથી. ૨૧/૧૨/૨૦૦૫ તારીખના વિવાદિત પત્ર દ્વારા, પ્રતિવાદીએ જિલ્લા અને નગર યોજનાકાર, ફરીદાબાદની કચેરીમાંથી "નો ઓબ્જેક્શન સર્ટિફિકેટ" મેળવવું જરૂરી હતું. તેથી, ઉચ્ચ અદાલત ઉપર નોંધ્યા મુજબ નિર્દેશો આપવામાં ન્યાયી ન હતી.

જવાબમાં, પ્રતિવાદીઓ માટે વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે જોકે ૨૧/૧૨/૨૦૦૫ તારીખનો પત્ર નિરુપદ્રવી લાગે છે, એક અર્થમાં જે નોંધણીના ઇનકાર સાથે સંબંધિત છે. આ વલણને સાબિત કરવા માટે હરિયાણા ડેવલપમેન્ટ એન્ડ રેગ્યુલેશન ઓફ અર્બન એરિયાઝ એક્ટ, ૧૯૭૫ (ટૂંકમાં 'એક્ટ') ની કલમ ૭ (એ) નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે.

અમને જાણવા મળ્યું છે કે ઉચ્ચ અદાલતે રમેશ ચંદના કેસમાં (ઉપરોક્ત) ચુકાદાને વર્તમાન કેસની હકીકતો પર લાગુ કરવા અંગે સંકેત પણ આપ્યો નથી.

અદાલતોએ નિર્ણયની હકીકતની પરિસ્થિતિ સાથે વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ કેવી રીતે બંધબેસે છે તેની ચર્ચા કર્યા વિના નિર્ણયો પર આધાર રાખવો જોઈએ નહીં.

અદાલતોના અવલોકનોને ચુકિલડના સિદ્ધાંતો તરીકે કે કાયદાની જોગવાઈઓ તરીકે ન તો વાંચવું જોઈએ અને તે પણ તેમના સંદર્ભમાંથી બહાર કાઢવામાં આવે છે. આ અવલોકનો જે સંદર્ભમાં જણાવવામાં આવ્યા હોય તે સંદર્ભમાં વાંચવા જોઈએ. અદાલતોના ચુકાદાઓને કાયદા તરીકે ન સમજવા જોઈએ. કાયદાના શબ્દો, શબ્દસમૂહો અને જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરવા માટે, ન્યાયાધીશો માટે લાંબી ચર્ચાઓ શરૂ કરવી જરૂરી બની શકે છે પરંતુ ચર્ચા સમજાવવા માટે હોય છે, વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે નહીં. ન્યાયાધીશો કાયદાનું અર્થઘટન કરે છે, તેઓ ચુકાદાઓનું અર્થઘટન કરતા નથી. તેઓ કાયદાના શબ્દોનું અર્થઘટન કરે છે; તેમના શબ્દોનું અર્થઘટન કાયદા તરીકે ન થવું જોઈએ. લંડન ગ્રેવિંગ ડોક કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ હોર્ટન (૧૯૫૧ એસી ૭૩૭ પૃષ્ઠ ૭૬૧ પર) માં, લોર્ડ મેક ડર્મોટએ અવલોકન કર્યું:

"આ બાબત, અલબત્ત, માત્ર વિલ્સ, જે. ના ઇપ્સિસીમા વર્ટરાને સંસદના કાયદાનો ભાગ માનીને અને તેના માટે યોગ્ય અર્થઘટનના નિયમો લાગુ કરીને ઉકેલી શકાતી નથી. આ તે સૌથી પ્રતિષ્ઠિત ન્યાયાધીશ દ્વારા ખરેખર ઉપયોગમાં લેવાતી ભાષાને આપવામાં આવતા મોટા વજનથી દૂર કરવા માટે નથી.

હોમ ઓફિસ વિરુદ્ધ ડોર્સેટ ચાટ કંપની [૧૯૭૦] ૨ માં ઓલ ER ૨૯૪ લોર્ડ રીડે કહ્યું હતું કે, "લોર્ડ એટકિનના ભાષણ ને કાયદાકીય વ્યાખ્યા તરીકે ન ગણવી જોઈએ. તેને નવા સંજોગોમાં લાયકાતની જરૂર પડશે. મેગારી, જે. (૧૯૭૧) ૧ ડબલ્યુએલઆર ૧૦૬૨ માં અવલોકન કર્યું:"કોઈએ, અલબત્ત, રસેલ એલ. જે. ના અનામત ચુકાદાને પણ સંસદના કાયદાની જેમ અર્થઘટન ન કરવું જોઈએ. અને, હેરિંગ્ટન વિ. બ્રિટિશ રેલવે બોર્ડ (૧૯૭૨) ૨ ડબલ્યુએલઆર ૫૩૭ માં લોર્ડ મોરિસે કહ્યું:

"ભાષણ અથવા ચુકાદાના શબ્દોને કાયદાકીય કાયદામાં શબ્દોની જેમ વર્તવામાં હંમેશા જોખમ રહે છે, અને તે યાદ રાખવું જોઈએ કે કોઈ ચોક્કસ કેસની હકીકતોના સેટિંગમાં ન્યાયિક નિવેદનો કરવામાં આવે છે.

પરિસ્થિતિકીય લવચીકતા, એક વધારાની અથવા અલગ હકીકત બે કિસ્સાઓમાં તારણો વચ્ચે તફાવતની દુનિયા બનાવી શકે છે. નિર્ણય પર આંધળો આધાર રાખીને કેસોનો નિકાલ કરવો યોગ્ય નથી.

પૂર્વવર્તીઓને લાગુ કરવાની બાબતમાં લોર્ડ ડેનિંગના નીચેના શબ્દો
લોકસ કલાસિકસ બની ગયા છે:

"દરેક કેસ તેની પોતાની હકીકતો પર આધાર રાખે છે અને એક કેસ
અને બીજા કેસ વચ્ચે નજીકની સમાનતા પૂરતી નથી કારણ કે એક
પણ નોંધપાત્ર વિગત સમગ્ર પાસાને બદલી શકે છે, આવા કેસોનો
નિર્ણય કરતી વખતે, એક કેસના રંગને બીજાના રંગ સાથે સરખાવીને
કેસ નક્કી કરવાની લાલચ (કોર્ડોઝોએ કહ્યું તેમ) ટાળવી જોઈએ.
તેથી, કેસ કઈ બાજુ પડે છે તે નક્કી કરવા માટે, અન્ય કેસ સાથે
વ્યાપક સામ્યતા નિર્ણાયક નથી.

*** **

"જ્યાં સુધી તે ન્યાયના માર્ગને ચિહ્નિત કરે ત્યાં સુધી જ પહેલાનું
પાલન કરવું જોઈએ, પરંતુ તમારે મૃત લાકડાને કાપી નાખવું જોઈએ
અને બાજુની ડાળીઓને કાપી નાખવી જોઈએ નહીં તો તમે તમારી
જાતને ઝાડીઓ અને ડાળીઓમાં ખોવાઈ જશો. મારી અરજી ન્યાયના
માર્ગને અવરોધોથી દૂર રાખવાની છે જે તેને અવરોધી શકે છે.

ઉપર નોંધ્યા મુજબ, ઉચ્ચ અદાલતે રમેશ ચંદના કેસ (ઉપરોક્ત) ના નિર્ણયમાં વર્તમાન કેસની હકીકતો સાથે કોઈ સમાનતા કેવી રીતે હતી તેની ચર્ચા પણ કરી નથી.

ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં અમે હાઈકોર્ટના આદેશને રદબાતલ મૂકીએ છીએ અને કાયદા અનુસાર આ મામલાની નવી સુનાવણી માટે મોકલીએ છીએ. અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે અમે કેસના ગુણદોષ પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો નથી.

પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આ કેસમાં ચુકાદાની રાહ જોતા ઉચ્ચ અદાલતમાં સમાન કેસો પેન્ડિંગ છે. તેથી, તે યોગ્ય રહેશે કે રિટ પિટિશનનો આખરે નિકાલ કરવામાં આવે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે હાઈકોર્ટને વિનંતી કરીએ છીએ કે તે શક્ય તેટલી વહેલી તકે રિટ અરજીનો નિકાલ કરે. તે મુજબ અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નહીં.

એન. જે.

અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.